

Posudek bakalářské práce Martiny Grešové

Rytmus, zvuk a forma v díle Nicoláse Guilléna, Sóngoro Cosongo

Martina Grešová si zvolila pro svou práci téma nesnadné: poezii kubánského avantgardního básníka Nicoláse Guilléna.

Jeho tvorba je různorodá a i časově dalece přesáhla období evropských a hispanoamerických avantgard. Proto se autorka rozhodla soustředit na sbírku *Sóngoro Cosongo*, která je nejvýznamnější ukázkou negristické poezie, jak ji Guillén chápal: tedy jako spojení avantgardní, hravé formy se závažnými společenskými tématy, k nimž se autor vyjadřuje kriticky.

Antilský negrismus znovu objevil téma černošského etnika (které bylo již přítomno v romantismu), a to jako problém rasový i jako inspiraci uměleckou – především pokud jde o specifickou mluvu, hudebnost, rytmus, apod.

Martina Grešová se samozřejmě otázkám společenské kritiky nevyhýbá, ale jejím hlavním cílem je – jak již napovídá název práce – analyzovat formální, jazykovou stránku Guillénovy sbírky, což je počin záslužný a v bakalářské práci odvážný.

Struktura práce sleduje linii od obecného ke konkrétnímu: autorka komentuje postavení různých etnik na Kubě (od dovozu černochoů na ostrov, přes dlouho trvající otrokářský systém až po Guillénovu současnost), hledá souvislosti kubánské poezie s americkým jazzem a harlemskou renesancí ve Spojených státech a posléze se již zaměřuje na Nicoláse Guilléna a jeho tvorbu. Nejrozsáhlejší částí je analýza sbírky *Sóngoro Cosongo* (Zvuk vs. Hudba, Forma, Rytmus, Básnické prostředky).

Bakalářská práce Martiny Grešové nabízí mnoho zajímavých podnětů, ale bohužel mnohé informace nejsou dány do souvislosti či nejsou dovedeny do patřičné hloubky. Jakoby autorka občas jen citovala či vyslovila nějakou myšlenku, která však není propojena se zbytkem textu či podložena konkrétním příkladem: mluví-li se o Langstonu Hughesovi a jeho úzkém vztahu s Guillénem a jejich vzájemném vlivu, pak by stálo zato uvést příklad Hughesovy tvorby a konkrétních podobností či odlišností; (rovněž jsem zcela nepochopila onu „aféru“ kolem názvu *Cuba libre*). Co jsou ultramodernistické (zřejmě ultramodernistické) školy zmíněné v závěru? A proč je sbírka *Motivos del son* „mixom medzi zapájání zmyslov a pikaresky“ (s. 22)?

K dojmu určité chaotičnosti přispívá velké množství pravopisných chyb, překlepů (Barnet/Baret - s. 27) a neobratných formulací, které se někdy zdají až zmatečné či dokonce chybné. Martina Grešová konstatuje, že *son* u Guilléna neobsahuje spev (s. 29); současně se však dozvídáme, že je založen na určitých básnických strofách. U definice „rima aguda“ je chybně uvedeno, že přízvuk je na posledním slově (myslí se tím poslední slabika), u „rima

gemela“, tedy rýmu sdruženého (aabb) je ukázka s rýmem abba (s. 32), a ani ukázka u „rima encadenada“ (rýmu střídavého) neodpovídá.

Sporná jsou též některá autorčina tvrzení o avantgardě: píše-li, že v Evropě vznikla „počas prvej svetovej vojny“ (s. 13), pak nechává stranou základní avantgardní směry jako futurismus či kubismus, které jí předcházely. Na s. 15 se dočteme, že negristická poezie „je kombináciou španielskej ľudovej poézie, po formálnej stránke a africkej hudby a kultúry, po stránke obsahovej“; je tomu však zcela tak? Nejsou africká hudba a rytmus zásadní právě pro stránku formální, jak koneckonců autorka svou prací dokazuje?

Jak máme chápat větu o opovrhování formální stránkou díla u většiny avantgardních autorů (viz s. 24-25)? Vždyť právě avantgardy se pustily do výrazných experimentů a her s formou; opovrhovaly svazujícími pravidly a akademickými normami, ale rozhodně ne formou jako takovou. V té spatřovali možnost, jak básnický jazyk svobodně a originálně opracovávat a utvářet.

U rozboru Guillénových básní bych uvítala zevrubnější a rozsáhlejší analýzu. Převládá teoretické vysvětlení pojmů nad jejich konkrétním studiem.

Je však nesporné, že Martina Grešová prokazuje svou prací zaujetí daným tématem, které se snaží nahlížet z různých stran. Velmi zajímavé se mi zdály pasáže o hudbě a jejím propojení s negristickou poezií. Oceňuji též její schopnost číst moderní poezii a pokus ji nahlídnout i z formálního a stylistického hlediska, což je často velmi obtížné.

Zmíněné nedostatky však bohužel vyznění textu ovlivňují.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

Praha, 31. 8. 2014

Mgr. Dora Poláková PhD.